

Sygeplejevidenskab.dk

Journal for Sygeplejevidenskab

Fag | Disciplin | Fagkundskab

Tilgængelig online på Sygeplejevidenskab.dk

SPL Publishing

Karriereudvikling for nyuddannede sygeplejersker -fra prækursist til opstart på specialuddannelsen til intensivsygeplejerske

Camilla Bekker Mortensen, PhD, Postdoc¹ Pernille Runoberg Lind, Koordinerende klinisk uddannelsesansvarlig sygeplejerske, Master i uddannelse og læring¹ Karina Zartov-Jacobsen, Uddannelsesansvarlig sygeplejerske, Master i Klinisk sygepleje¹ Susanne Frølander, Oversygeplejerske² Anja Geisler, Ass. Professor, Forskningsleder³

¹ Anæstesiologisk afdeling, Intensiv afsnit, Sjællands Universitetshospital,

² Intensiv Terapi Klinik, ITA 4131, Rigshospitalet,

³ Afdeling for transplantation og sygdomme i fordøjelsessystemet, Rigshospitalet

Derfor skal du læse artiklen:

- Få inspiration til at on-boarde nyuddannede sygeplejersker i et struktureret uddannelsesprogram.
- Få inspiration til at styrke kompetenceudvikling og lyst til at blive i sundhedsvæsenet.
- Få fokus på psykologisk tryghed og praksisfællesskab for nyuddannede sygeplejersker.

Resumé

Baggrund

Mangel på sygeplejersker præger det danske sundhedsvæsen, og dette gør sig også gældende inden for intensivsygepleje. For at imødekomme disse udfordringer, blev der i 2022 etableret et struktureret to-årigt uddannelsesprogram for nyuddannede sygeplejersker (prækursister) på Sjællands Universitetshospitals Intensive afsnit.

Programmet

Indholdet fokuserer på nyuddannede sygeplejerskers behov for; at udvikle tekniske færdigheder, en professionel identitet og social integration i et praksisfællesskab. Programmet bygger på tre teoretiske modeller: Wengers praksisfællesskaber (fokus på social læring og integration i et fællesskab), Benners kompetencemodel (gradvis udvikling fra novice til avanceret begynder) og Illeris' læringsmodel (kombination af funktionelle, sociale og emotionelle læringsdimensioner).

Forløb

Læringsforløbet tilpasses prækursistens kompetenceniveau, og inkluderer elementer som simulation, færdighedstræning, supervision, teoretisk undervisning og peer-support. Programmet støttes af en mentorordning og organisering i makkerpar, hvilket både fremmer psykologisk tryghed og en struktureret overgang fra perifer til fuld deltagelse i arbejdsfællesskabet. Opgjort i september 2024, er otte prækursister ansat på Sjællands Universitetshospital (SUH), hvilket demonstrerer programmets potentiale til at styrke rekrutteringen. Forhåbentligt bidrager uddannelsesprogrammet også til at skabe et attraktivt uddannelsesforløb, der fremadrettet vil styrke rekrutteringen og tilknytningen af sygeplejersker inden for det intensive speciale.

Introduktion

Aktuelt er der rekrutteringsudfordringer i det danske sundhedsvæsen. Trods gode intentioner og interventioner er der stor mangel på sygeplejersker, og det handler ikke kun om at kunne rekruttere, men også om at skabe en attraktiv arbejdsplads, hvor sygeplejersker har lyst til at blive (1,2).

Hver fjerde nyuddannede danske sygeplejerske tvivler på at få den fornødne oplæring og på at have den robusthed der skal til, for at kunne arbejde i et presset og travlt sundhedsvæsen, hvor arbejde, familieliv og økonomi skal hænge sammen (3).

Der er derfor behov for at sikre, at de sygeplejersker der uddannes, har lyst til at blive i faget, og at de kompetenceudvikles til de opgaver, der forventes af dem.

Forudsætninger for specialuddannelse

I Danmark er der syv specialuddannelser, der bygger oven på professionsbacheloruddannelsen til sygeplejerske. Fælles for dem alle er, at de kræver dansk autorisation og minimum to års klinisk erfaring.

Specialuddannelser har altid været attraktive for sygeplejersker at erhverve sig som et led i deres kompetenceudvikling, og derfor har det ikke tidligere været vanskeligt at rekruttere dertil. Men i de seneste år er det blevet en udfordring at rekruttere til specialuddannelsen i intensiv sygepleje (4,5).

I 2017 blev kravet om to års klinisk erfaring uden for det intensive speciale ændret pga. manglende ansøgninger til disse stillinger (6.) Det betød, at intensivafdelinger (ITA) kunne ansætte nyuddannede sygeplejersker frem for at skulle rekruttere erfarne sygeplejersker.

Udover to års klinisk erfaring, findes der ingen nationale krav om struktureret og formaliseret oplæring eller undervisning for denne nye gruppe af sygeplejersker (kaldet prækursister), inden de påbegynder specialuddannelsen i intensiv sygepleje.

Fremtidigt behov for videreuddannelse

I 2019 var der 1.945 specialuddannede intensive sygeplejersker (kaldet intensivsygeplejersker), men dette tal faldt til 1.761 i 2022. De nyeste opgørelser viser, at der på landsplan mangler 277 intensivsygeplejersker i Danmark i 2022 (5).

Desuden forventes det, at yderligere 264 vil forlade faget på grund af pensionsalder inden for de kommende år (5). Dette understreger behovet for en kontinuerlig videreuddannelse af sygeplejersker indenfor intensiv sygepleje.

Sikring af kompetencer

For fremover at sikre nødvendige kompetencer og ressourcer til intensivsygeplejen, har det derfor været nødvendigt at tænke i nye baner, også i forhold til at kunne rumme en planlagt udvidelse af intensivkapaciteten på Sjællands Universitetshospital (SUH) i løbet af de kommende år.

På baggrund af dette etablerede vi et udviklingsprojekt i 2022 med henblik på at etablere et to-årigt uddannelsesprogram for nyuddannede sygeplejersker, som ansættes som prækursister på ITA.

Formålet

Formålet med denne artikel er at præsentere det udviklingsarbejde, som er blevet udført i forbindelse med tilrettelæggelsen af et struktureret uddannelsesforløb for nyuddannede sygeplejersker, ansat som prækursister, ved ansættelse på ITA.

Metode

Planlægnings- og udarbejdelsesfasen

Indledningsvist blev der nedsat en arbejdsgruppe til at tilrettelægge og udarbejde et uddannelsesprogram, bestående af afsnittets to uddannelsesansvarlige sygeplejersker, en oversygeplejerske, en klinisk sygeplejespecialist samt en forsker. Sideløbende med tilrettelæggelse af uddannelsesprogrammet blev der gennemført et masterprojektet med titlen: *"Nyuddannede sygeplejersker på intensiv-læring i praksisfælleskab i et højteknologisk og komplekst speciale med akut syge patienter"* (Penille Runoberg Lind).

Masterprojektet blev anvendt til at styrke uddannelsesprogrammets teoretiske og empiriske afsæt. Som en del af masterprojektet blev der afholdt fokusgruppeinterview med fire nyuddannede prækursist sygeplejersker, samt et individuelt interview med en erfaren specialuddannet intensivsygeplejerske (klinisk vejleder). Citater fra interviews indgår her, som en del af empirien.

Teoretisk afsæt

Den teoretiske referenceramme for etableringen af uddannelsesprogrammet tog udgangspunkt i Wegners læringsteori om praksisfællesskaber, Benners kompetencemodel og Illeris' læringsmodel (7–9). Kombinationen af teorier har til formål at sikre, at nyuddannede sygeplejersker ikke kun lærer tekniske færdigheder, men også udvikler en professionel identitet, dømmekraft og evnen til at indgå i et praksisfællesskab (7–9).

Praksisfællesskaber

I forståelsen af terminologien praksisfællesskab, mener Wenger, at læring skabes mellem mennesker, og er en social handling, som har en række af implikationer for både individet, fællesskaber og en organisation. Hvis læring beror på social praksis, må individet engagere sig i fællesskabet for at lære.

Fællesskaber må arbejde på at forbedre deres praksis for at hverve nye medlemmer for overhovedet at eksistere (7). Netop for den enkelte prækursist vil betydningen af praksisfællesskabet formentligt vokse gennem ansvar og deltagelse i fællesskabet, og opbyggelsen af personlig udvikling, ejerskab og identitet gennem relationer. Det er derfor relevant at være bevidst om, hvordan prækursisterne inddrages i praksisfællesskabet (10).

Praksisfællesskaber karakteriseres bl.a. ved at have udviklet et fælles repertoire af sprog, rutiner og praksis, som den nyuddannede sygeplejerske skal tilegne sig for at kunne deltage. I starten befinder prækursisten sig i periferien af fællesskabet, med behov for hjælp til gradvist at blive mere deltagende, og vil på sigt befinde sig i den indadgående bane, hvor sygeplejersken investerer sin identitet i at blive fremtidig deltager i fællesskabet.

I insider-banen er sygeplejersken blevet en del af fællesskabet, men fagidentiteten fortsætter sin udvikling, både som prækursist, og efterfølgende som intensivkursist og specialuddannet intensivsygeplejerske (7).

Læringsbaner og deres rolle

For at støtte prækursisten i sin udvikling inden for praksisfællesskaber, som beskrevet af Wenger, er det vigtigt for det erfarne personale at forstå både de såkaldte læringsbaner, men også deres rolle.

Læringsbaner repræsenterer en progression fra perifer deltagelse – hvor prækursisten først introduceres til fællesskabets praksis – til fuld deltagelse, for derefter at blive en integreret del af fællesskabets kerneaktiviteter. Overgangen styrkes gennem en række målrettede indsatser, hvor prækursisten deltager i konkrete plejeopgaver omkring den intensive patient.

Samarbejde med en intensivsygeplejerske, (ofte mentoren), iværksættes som en målrettet indsats, for at prækursisten kan varetage plejen af mindre komplekse intensive patienter, med backup fra erfarne intensivsygeplejersker efter et 6 måneders endt introduktionsforløb.

Indledningsvist vil uddannelsesprogrammet tilpasses prækursistens nuværende kompetence-niveau. Disse opgaver bør opleves som meningsfulde, samtidigt med at de giver en tryk introduktion til fællesskabets arbejdsgange og værdier.

Yderligere har prækursisten tilknyttet en mentor, som er en erfaren sygeplejerske. Erfarne sygeplejersker spiller en central rolle som mentorer, der introducerer nyansatte til arbejdspladsens kultur og praksis. Mentorerne fungerer som både vejledere og rollemodeller, der skal demonstrere god praksis og formidle vigtige færdigheder. Samtidigt er det vigtigt, at ITA skaber et miljø, hvor nye sygeplejersker føler sig velkomne og trygge.

Med et positivt og støttende arbejdsklima fremmes ikke alene den faglige læring, men også integrationen i det sociale fællesskab, hvilket i sidste ende vil understøtte en glidende overgang fra perifer til fuld deltagelse i fællesskabet. Derfor er det vigtigt, at erfarne kolleger er bevidste om, at de har et medansvar for at sikre, at prækursisten oplever at være en del af fællesskabet.

I forbindelse med masteropgaven, udtrykte den erfarne intensivsygeplejerske i interviewet således:

“

Vi skal tænke i, at de går med nogle af de yngre kursister... Som måske er kommet forbi deres introforløb i det første uddannelsesforløb. Fordi de er landet i teorimodulet, og de er sådan ved at få godt tag på. Hvad er det egentlig intensivpatienter er? Det kunne måske være meget rart nogle gange at gå sammen og se, hvad er det egentlig? De har heller ikke så mange år på bagen, oftest i deres uddannelsesforløb... Se på den anden, hvordan er hun nået dertil, hvad har hun gjort? Hvilke erfaringer har hun, hvad kan jeg bruge det til? (ID.5).

”

Kompetencer

Forskning viser, at nyuddannede sygeplejersker mangler tillid, mod, og føler sig særligt sårbare og stressede, når de starter deres arbejdsliv (11,12).

Dette kom også til udtryk i forbindelse med interviewet med de nyuddannede sygeplejersker:

“

Men det er vel også derfor, når man kommer på en afdeling, så er det lige som dér, man skal til at lære det speciale. Så det der med, at man skal have 8 ugers oplæring, det syntes jeg er for lidt. Altså så kan du ikke nå at blive dygtig til det, jeg syntes da alligevel at man har en basic viden om på sygeplejerskeuddannelsen, sådan havde jeg det i hvert fald. Jeg forventede heller ikke at jeg kunne blive kastet ind i hvilken som helst afdeling og så kunne jeg det hele. Jeg tænker når man starter på en afdeling, så er det bare vigtigt, at man får lov til at lære, så det ikke er sådan et pres, nu er du færdig. I går måtte du ikke lægge PVK, i dag er du færdig, i dag må du gerne for nu er du færdig, det er lidt ligesom med 8 ugers oplæring så kan du det bare. Og sådan det er fejlagtigt tænkt, du har brug for mere end 8 uger til at, komme ind i tingene, og sige, nu kan du godt passe dine patienter selv. Puha... så får man det lidt.. (ID.3).

”

Patricia Benners kompetenudviklings-model

Derfor har grundlaget for uddannelsesprogrammet været inspireret af Patricia Benners kompetenceudviklings-model. Den transition prækursisten gennemgår, fra novice til avanceret intensivsygeplejerske, begynder gradvist at ske gennem oplæringsperioden. Som nyuddannet sygeplejerske er man uerfaren, mangler viden og kompetencer til at varetage plejen af akut, kritisk og komplekse syge patienter, og vil derfor være "avanceret begynder" i oplæringsperioden (8,13).

Uddannelsesprogrammet blev derfor også tilrettelagt ud fra Benners kompetencemodel, med fokus på at udvikle prækursistens kompetencer ud fra en praksiskontekst, for herigennem at udvikle de praktiske færdigheder og den kliniske dømmekraft. Med dét som afsæt, har fokus i udarbejdelsesfasen været at etablere et struktureret og trygt læringsmiljø, med fokus på opnåelse af forskellige kompetencer over to år, opdelt i tre perioder.

Læringsforløbets færdigheder

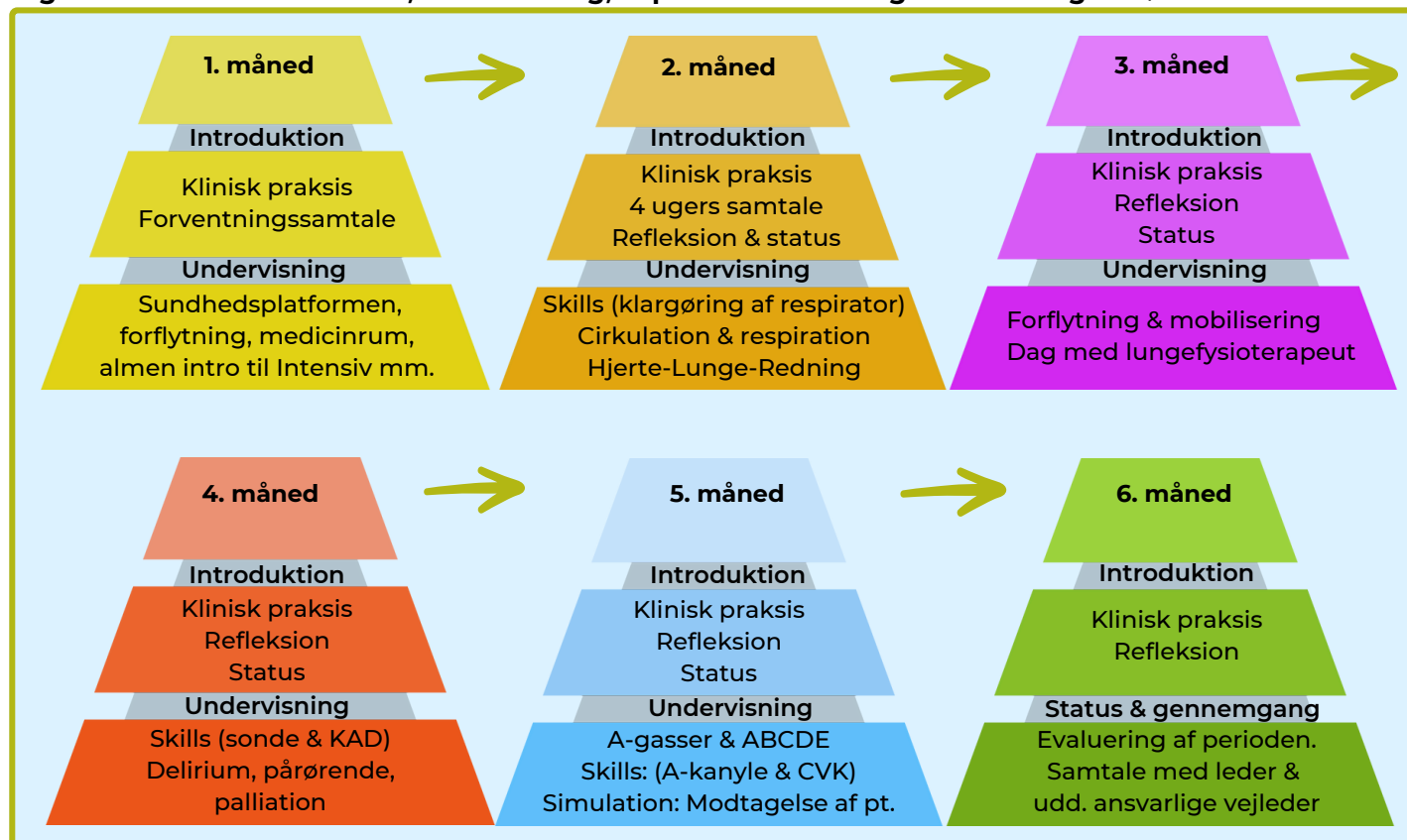
Læringsforløbet består bl.a. af tilegnelse af kliniske færdigheder (ud fra ABCDE-princippet (14), se **Figur 1**), viden om basal sygepleje i emner indenfor respiration, cirkulation, og færdigheds-træning, som f.eks. anlæggelse af sonde eller kateter.

Undervisningsformer

Yderligere bliver der benyttet forskellige undervisningsformer, såsom teamsamarbejde, færdighedstræning, simulation, supervision, feedback og refleksion samt teoretisk undervisning som centrale elementer i uddannelsesprogrammet, se **Figur 2**. Undervisningen varetages af forskellige erfarne kolleger, kliniske sygeplejespecialister, uddannelsesansvarlige sygeplejersker, præst, og ikke mindst med en tæt ledelsesmæssig involvering og løbende statusamtaler.

FIGUR 1 ABCDE-ACTIONCARD (kilde: Akutsygepleje.org)

Airway	
Observationer	Interventioner
- Fri luftvej, i risiko, obstrueret? - Snorken/stridor - Stemmeændring - Angioødem	- Hage-/kæbeløft, OPA/NPA - Sideleje/komfortabel lejrning - Sug/fjern fremmedlegemer - Adrenalin (inhalation/IM) ved ødem - Berolig patienten
Breathing	
- Dyspnø - Cyanose - Hurtig/langsom/overfladisk - Unormalt vejrtrækningsmønster - Bronkospasme/smerter - Stetoskopi/Perkussion	- Ilt evt. med reservoirmaske - SAT: 94-98% (evt. 88-92% ved KOL) - Fowlers lejrning - Støtteventilation, CPAP eller NIV - Inhalationsmedicin - Arteriepunktur
Circulation	
- Kold, klamtsvedende - Puls (palpation) - Blodtryk på begge arme - Kapillærrespons < 2 sek - Brystsmerter - Hjerterytme (EKG)	- Stands blødning - IV adgang - Væske/blodtransfusion (opvarmet) - Tranexamsyre - Hæv evt. benene
Disability	
- AVPU/GCS - Blodsukker (hypoglykæmi) - Kraft/motorik (sideforskel) - Talebesvær - Pupiller - Pludselig hovedpine	- Glukose - Vurder årsag (fx forgiftning/stroke) - Hæv hovedgærde ved mistanke om forhøjet intrakranielt tryk - Stabilt sideleje (ukontaktbar) - Antidot
Exposure	
- Afklæd og undersøg (top til tå) - Temperatur - Hud: udslæt/petekkier/sår	- Fjern vådt tøj - Indpak og opvarm patienten - Stabilisering af skader/brud

Figur 2 Plan for introduktion, undervisning, supervision & færdighedstræning de første 6 måneder

Læring

Nyuddannede sygeplejersker har behov for et trygt arbejdsmiljø og en form for mesterlære (15), både sammen med jævnbyrdige kolleger og sammen med erfarne sygeplejersker, som kan agere rollemodeller og lære den nyuddannede at omsætte teori til praksis. Selvom ordet mesterlære virker gammeldags, kan principperne om mesterlære være virksomme; som der blev sagt i fokusgruppen:

“

Det er meget mesterlæreragtigt.

Det er stort set 1:1, den måde du lærer de forskellige ting i tømmerfaget. Da har du en lærersvend stående ved siden af dig, som siger du skal gøre sådan her fordi... Altså det er lidt at blive holdt i hånden og ført igennem. Så det er virkelig 1:1 det samme (ID.4).

”

Illeris kompetencemodel

For at skabe et godt læringsmiljø, anvendtes Illeris' kompetencemodel, som består af tre dimensioner: Funktionel, social og læringskompetence. Ved at bruge modellen i forberedelsen af undervisningen kan man, som underviser, tilgodese disse forskellige dimensioner.

Samarbejde og kommunikation

Det betyder, at underviserne skal og kan planlægge aktiviteter, der ikke kun fokuserer på faglig kunnen (funktionel kompetence), men også på samarbejde, kommunikation (social kompetence) og refleksion over egen læring (læringskompetence) (9). Et eksempel herpå kunne være kommunikation med den intuberede patient.

Psykologisk tryghed

Et andet vigtigt element i Illeris' læringsmodel er at have fokus på den følelsesmæssige støtte, (fx peer-grupper eller samtaler med mentorer), altså at fremme psykologisk tryghed. Derfor blev valgt at ansætte prækursisterne i makkerpar med håb om, at de nyuddannede sygeplejersker ville opleve en støtte præget mere af lighed og ligeværdighed i deres makkerpar.

Makkerpar

Ansættelse i makkerpar, står i kontrast til støtten fra deres respektive mentorer, der trods alt bygger på en hierarkisk struktur med erfarne sygeplejersker (16). Som beskrevet tager uddannelsesprogrammet udgangspunkt i Illeris' kompetencemodel, hvor målene for oplæringsprogrammet skal opleves at være meningsfulde for prækursisten, således at fagidentiteten dannes (9). Eksempel på læring og læringsmål indenfor centralnervesystemet er ses i **Figur 3**.

En synlig vej

Essentielt i udarbejdelsen af uddannelsesprogrammet har det været vigtigt med en synlig organisationsstruktur. Dette har gjort sig gældende allerede i stillingsopslaget, under ansættelsessamtalen og i den videre karrierevej for en prækursist

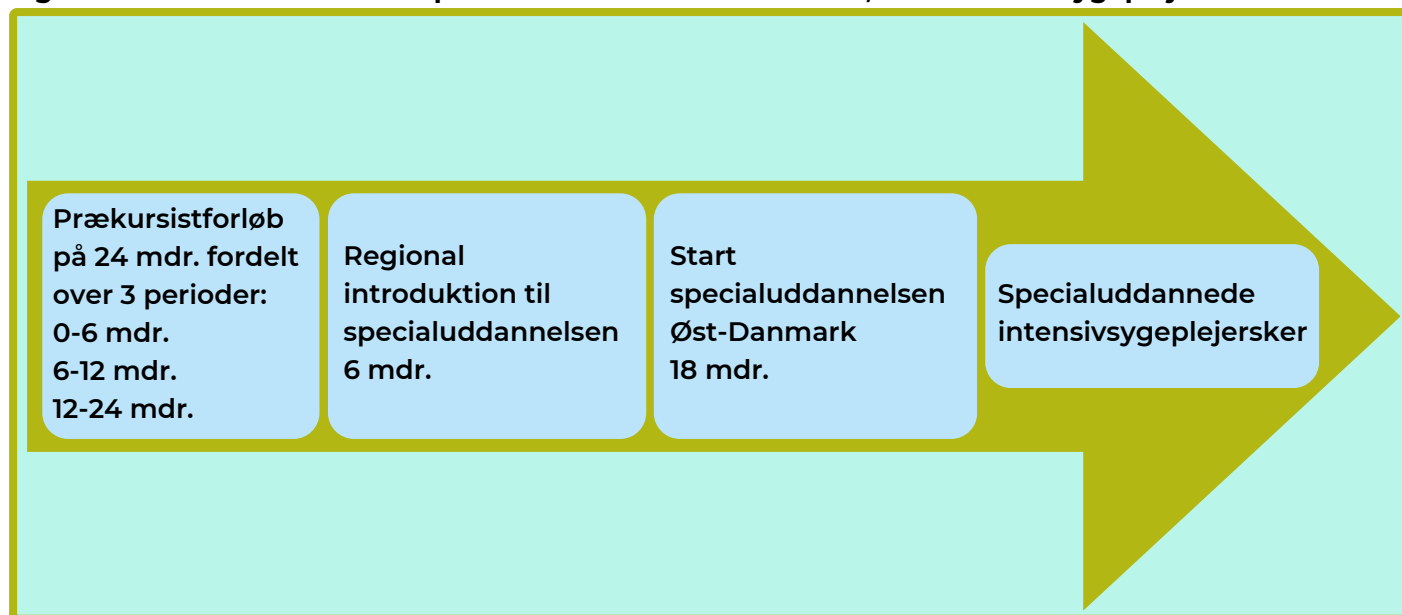
Figur 3 Eksempel på læring og læringsmål indenfor centralnervesystemet

1.-2. måned Cerebralt	Set	Udført under vejledning	Udført selvstændigt	Andet
Overordnet læringsmål: Opnået kompetencer inden for observation af den vågne patient				
• Sygepleje og observation af den vågne patient • Glasgow Coma Scale (GCS) - Hvornår bruger vi den? • Bevidsthedsscore: Richmond Agitation-Sedation-Scale (RASS) - hvornår og til hvad bruger vi den? • Confussion Assessment Method for the ICU (CAM - ICU), hvornår og hvordan bruger vi denne? • Pupiller og øjenstilling • Kramper • Brøset score • Søvn og døgnrytme				
3.-4. måned Cerebralt	Set	Udført under vejledning	Udført selvstændigt	Andet
Overordnet læringsmål: kompetencer inden for observation af den bevidsthedspåvirkede patient				
Kendskab til neuro- og infektionsmedicinske lidelser: • Sygepleje og observation af den bevidsthedspåvirkede patient • Cerebrale hæmatomer (SAH -SDH - ICH) • Thromber og infarkter • Meningitis: Bakteriel og viral • Amyotrofisk Lateral Sklerose (ALS), Myastheniagravis og Guillian Barré Abstinens og intensivt delir: • Symptomer og behandling				
5.-6. måned Cerebralt	Set	Udført under vejledning	Udført selvstændigt	Andet
Overordnet læringsmål: kompetencer inden for observation af den sederede patient				
Sedation: • Sygepleje og observation af den sederede patient • Indikationer og kontraindikationer • Ultiva - Propofol - Midazolam - Dextor • Virkning og bivirkninger • Wake up call (WUC)				

Uddannelsesplan

Ved ansættelse af en prækursist udarbejdes en formaliseret uddannelsesplan og karrierevej. Disse vurderes løbende i samråd med prækursisten, mentoren, den uddannelsesansvarlige, og afsnittets oversygeplejerske. **Figur 4** viser uddannelsesforløb fra ansættelse, som prækursist til endt uddannelse, som Intensivsygeplejerske.

Figur 4 Uddannelsesforløb fra prækursist til endt uddannelse, som Intensivsygeplejerske

Konklusion

Opgjort i september 2024, er det lykkedes at ansætte 8 prækursister (dvs. 4 makkerpar) på SUH siden projektets start.

Med dette strukturerede og målrettede uddannelsesprogram for nyuddannede sygeplejersker (prækursister) har vi prøvet at imødekomme nogle af de udfordringer, nyuddannede sygeplejersker aktuelt står med, men også manglen på specialuddannede sygeplejersker.

Med udgangspunkt i de tre teoretiske modeller som Wengers' praksisfællesskaber, Benners' kompetencemodel og Illeris' læringsmodel sikrer programmet en kombination af tekniske færdigheder, faglig dømmekraft og social integration i arbejdsfællesskabet.

Fokus på praksisnær læring gennem simulation, supervision, feedback og peer-support giver prækursisterne en tryk og meningsfuld introduktion til intensivsygeplejen. Derfor har det været essentielt at inkorporere de forskellige former for teori, færdighedstræning og praksisnær undervisning for at sikre, at sygeplejerskerne gradvist udvikler de nødvendige kliniske og tekniske færdigheder.

Implementeringen af en mentorordning og makkerpar, kombineret med løbende evaluering og organisatorisk støtte, er et centralt element, som understøtter udviklingen af både faglige kompetencer og professionel identitet.

Gennem programmets systematiske forløb adresserer vi forhåbentligt de udfordringer, som nyuddannede sygeplejersker ofte står overfor, såsom usikkerhed, stress og mangel på praksiserfaring.

Implikationer for praksis

For at sikre kvaliteten af plejen og imødekomme fremtidens udfordringer i sundhedsvæsenet kan dette uddannelsesprogram bidrage med væsentlige elementer, som eks. styrkelse af rekruttering og skabe attraktive uddannelsesforløb. Yderligere bidrager uddannelsesprogrammet til en kultur med læring, støtte og kontinuerlig kompetenceudvikling. Uddannelsesprogrammet kan fungere som model for andre hospitaler og specialer, der står over for lignende udfordringer.

Referencer

1. Mangel på sygeplejersker truer sundhedsvæsenet [Internet]. dsr.dk [cited 2023 Sep 6]. Available from: <https://dsr.dk/dsr-mener/mangel-paa-sygeplejersker-truer-sundhedsvaesenet/>
2. Bombe under sundhedsvæsenet: 28 pct. færre vil være sygeplejerske | Politik og nyheder, DSR [Internet]. DSR 2022 Jul 5 [cited 2022 Sep 5]. Available from: <https://dsr.dk/fag-og-udvikling/sygeplejersken/fagbladet-sygeplejersken/sygeplejersken-argang-2022-nr-9/markant-faerre-vil-vaere-sygeplejerske/>
3. Noer VR, Voldbjerg SL. Fastholdelse af nyuddannede til faget. In: . Et sundhedsvæsen for fremtiden: sygeplejersker viser vejen. Samfundslitteratur, 2023 [cited 2023 Sep 6]. ; 115–26.
4. Clinical practice competencies for standard critical care nursing: consensus statement based on a systematic review and Delphi survey | BMJ Open [Internet]. [cited 2024 Aug 9]. Available from: <https://bmjopen.bmj.com/content/13/1/e068734.long>
5. Årsrapport Specialuddannelsen 2023 [Internet]. Available from: <https://app-rsjdxcms-prod-001.azurewebsites.net/media/fxadmgtt/aarsrapport-2023.pdf>
6. Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje. 2017 [cited 2023 Jan 25].
7. Jean Lave og Etienne Wenger. Situeret læring og andre tekster. Gyldendal, .
8. Benner P. From Novice to expert: Excellence and power in clinical nursing practice. *AJN The American Journal of Nursing* 1984; 84: 1480.
9. Transformativ læring og identitet af Knud Illeris [Internet]. [cited 2024 Oct 10]. Available from: https://bibliotek.dk/materiale/transformativ-laering-og-identitet_knud-illeris/work-of:870970-basis:54248326
10. Praksisfællesskaber af Etienne Wenger [Internet]. [cited 2024 Oct 10]. Available from: https://bibliotek.dk/materiale/praksisfaellesskaber_etienne-wenger/work-of:870970-basis:25351754
11. Elias CE, Day T. Experiences of Newly Qualified Nurses in Critical Care: A qualitative systematic review. *J Intensive Care Soc* 2020; 21: 334–43.
12. Rose A-K, Andersson A-C. Newly graduated nurses' experiences of the intervention graduate guidance nurses: A qualitative interview study. *Journal of Nursing Management* 2022; 30: 3200–7.
13. Baudoin CD, McCauley AJ, Davis AH. New Graduate Nurses in the Intensive Care Setting: Preparing Them for Patient Death. *Crit Care Nurs Clin North Am* 2022; 34: 91–101.
14. ABCDE - systematisk tilgang til patienter med kritisk sygdom [Internet]. Ugeskriftet.dk 2024 Dec 7 [cited 2024 Dec 11]. Available from: <https://ugeskriftet.dk/videnskab/abcde-systematisk-tilgang-til-patienter-med-kritisk-sygdom>
15. Engelsen S, Lehn S, Holen M. Normative dimensioner af sundhedsprofessionelles læringskultur og deres betydning for fastholdelse og rekruttering. *Tidsskrift for Arbejdsliv* 2023; 25: 28–43.
16. Webster N, Jenkins C, Oyeboode J, Bentham P, Smythe A. Experiences of peer support for newly qualified nurses in a dedicated online group: Study protocol. *J Adv Nurs* 2019; 75: 1585–91.